

Србија*

КУЛТУРНИ МОЗАИК

www.srbija.travel

СРБИЈА
Доживи!

П. Вујаковић 69

● бесплатан примерак

Спремни за велику авантуру?

Крените у експедицију без премца – од места где је створена прва монументална уметност у Европи, преко градова у којима су живели римски императори и зидина које су вековима мењале своје владаре да би на крају постале места популарних фестивала, па све до некадашњих производних погона који данас стварају нове идеје за будућност. Запловите у авантуре духа.

Посетите места која славе људску потребу за узвишеним, инспиративне просторе с делима врхунских уметника и динамичну алтернативну сцену отворену за другачија тумачења.

Добро дошли у узбудљив културни простор где се стилови, веровања, звукови и мириси различитих цивилизација преплићу и стапају у јединствено наслеђе.

На насловној страни

Лазар Вујаклија, Чежња, 1964.
Галерија ликовне уметности
поклон слика "Рајко Мамузић"

СРБИЈА
Зоживи!

ТУРИСТИЧКА
ОРГАНИЗАЦИЈА
СРБИЈЕ

01 На изворима људског духа

Археолошка налазишта	8
Римско царство на тлу данашње Србије	10

02 Уточишта духовности

Манастири	15
Католичке цркве	22
Османско културно наслеђе	24
Синагоге	26

03 Простори за живот и сећање

Тврђаве	30
Народно градитељство	36
Сецесија	38
Архитектура 20. века	42

04 Ухвати се у коло светске културне баштине

УНЕСКО у Србији	50
Србија на културним рутама Савета Европе	54

05 Лекције из уметничке колекције

Музеји	58
Галерије	64
Индустријско наслеђе у Србији	68

06 Дух града

Графити, мурали и улична уметност	72
Нови простори за културну понуду	74

07 Занимљиве чињенице

76

H

HR

VIN

MNE

AL

RO

BG

NMK

● **Суботица**

○ **Сомбор**

● **Нови Сад**

● **Београд**

● **Крагујевац**

● **Нови Пазар**

● **Приштина**

● **Призрен**

● **Нови Сад**

● **Београд**

● **Ниш**

● **Пирот**

● **Ниш**

○ Синагога

○ Бездан

○ Бачка Топола

○ Бечеј

○ Зрењанин

○ Ново Хопово

○ Рума

○ Лозница

○ Ваљево

○ Степци

○ Мокра Гора

○ Степци

○ Пријепоље

○ Сологани

○ Пења Партијаршија

○ Дечане

○ Кос. Митровица

○ Манастир Високи Дечани

○ Црква Богородице Љевишке

○ Синагога

○ Римокатоличка црква Име Маријино

○ Петроварадинска тврђава

○ Вина

○ Београдска тврђава

○ Сингидунум

○ Велико Градиште

○ Трајанова табла

○ Кладово

○ Диана

○ Лепенски вир

○ Мајданпек

○ Неготин

○ Рајачке пивнице

○ Бор

○ Сењски рудник

○ Зајечар

○ Феликс Ромулијана

○ Ханам

○ Сокобања

○ Књажевац

○ Нишка тврђава

○ Медјане

○ Синагога

○ Прокупље

○ Плочник

○ Пиротска тврђава

○ Хидроцентрала "Буџе"

○ Лесковац

○ Јустина Прима

○ Лебане

○ Часна Ђеренка

○ Врање

○ Кикинда

○ Апатин

○ Тврђава Бач

○ Шид

○ Сремска Митровица

○ Шабац

○ Лозница

○ Ваљево

○ Степци

○ Мокра Гора

○ Степци

○ Пријепоље

○ Сологани

○ Пења Партијаршија

○ Дечане

○ Панчево

○ Смедерево

○ Аранђеловац

○ Опланац

○ Чачак

○ Краљево

○ Студеница

○ Градац

○ Пења Партијаршија

○ Дечане

○ Манастир Високи Дечани

○ Вршац

○ Рамска тврђава

○ Виминацијум

○ Голубац

○ Свилајнац

○ Јагодина

○ Крушевац

○ Прокупље

○ Плочник

○ Грчаница

○ Часна Ђеренка

○ Врање

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

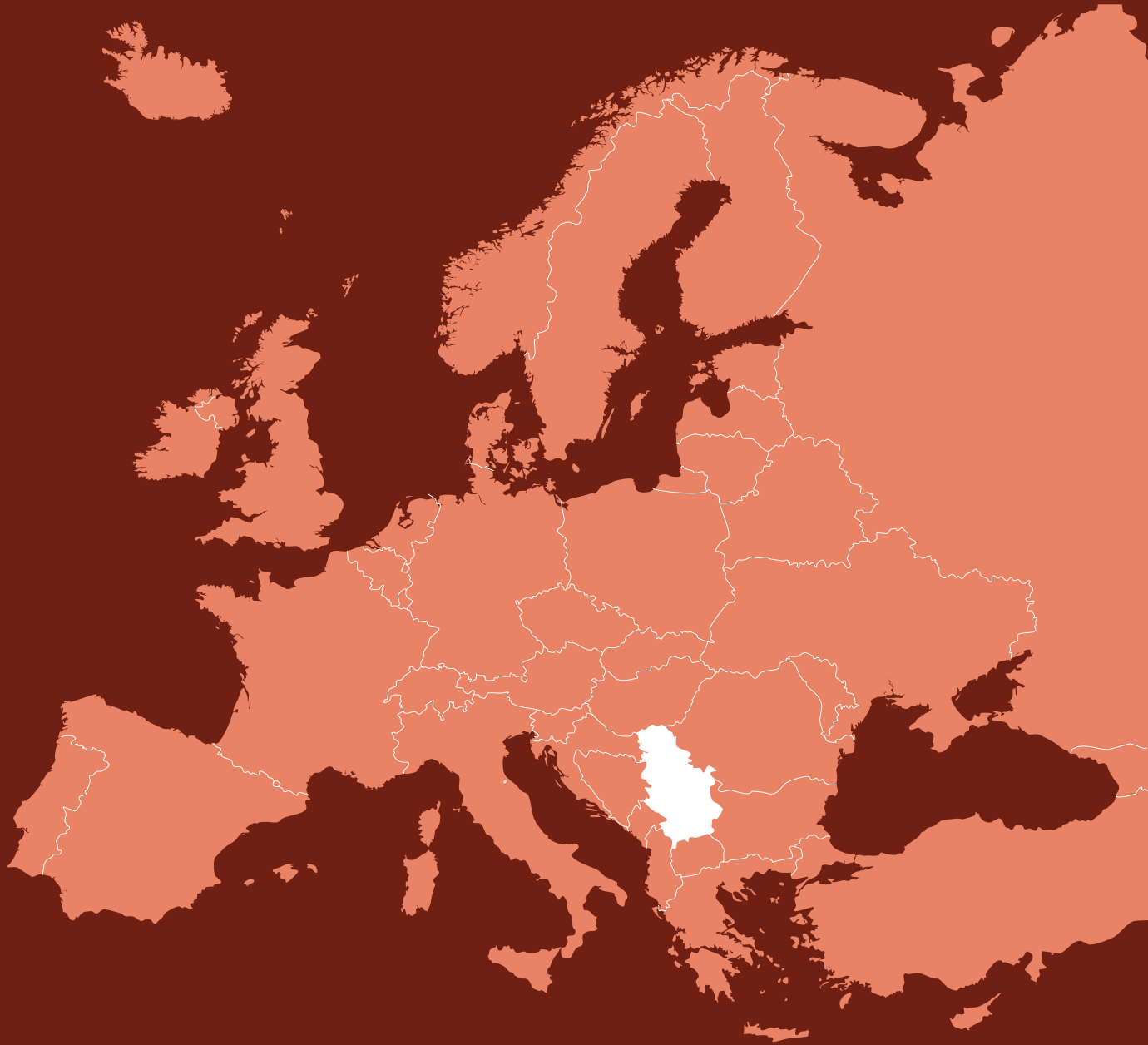
○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

○ Црква Богородице Љевишке

На УНЕСКО
листи у
Србији је

12 културних
добра

Србија се
налази на

7 европских
путева
културе

Најстарији рукопис на ћирилици
је Мирослављево јеванђеље из

12. века

У Србији има

141
манастир

Love
is
*!

На изворима људског духа

Ако желиш да посложиш коцкице за целовиту слику културе једног простора, разгрни слој садашњости и упути се испод површине, у свет људских заједница које су стварале уметничка дела и осмишљавале урбане просторе пре више хиљада година.

Крени на путовање кроз време, после кога ћеш у новом светлу гледати на садашњост и будућност.

Археолошка налазишта

Замисли живот у људској заједници 6.000 година п.н.е. Био је знатно напреднији и цивилизованији него што се то дуго времена мислило. И култура је имала своје место. Археолошка налазишта насеобина првих цивилизација на тлу Србије променила су наше поимање начина живота људи у дугој праисторијској епохи.

На претходној страници

Археолошко налазиште Лепенски Вир, 6000 п.н.е.

01 Археолошко налазиште Лепенски Вир, 6000 п.н.е.

02 Дунав

03 Лепенски Вир, скулптура Прародитељка, 6000 п.н.е.

04 Археолошко налазиште Плочник, Богиња на престолу, 5500 п.н.е.

05 Винча, Винчанска дама, 5500 п.н.е.

01

02

Крени у копнену експедицију, заплови широким током Дунава, осети вирове и брзаке људског духа. Док јездиш првом европском магистралом којом се ширила култура, трговина и митови о постанку света, вратићеш се хиљадама година уназад, право у колевку прве Европе.

03

1

Пут у културно средиште најстарије Европе

Лепенски Вир

6000. године п.н.е.

Откриј најстарије стално станиште на простору Србије, с више од 100 урбанистички распоређених трапезастих кућа. Дух Лепенског Вира дочаравају погребни ритуали, религијска схватања и први примерци монументалне скулптуре у Европи.

www.narodnimuzej.rs

04

2

Праисторијска авангарда

Плочник

5500. године п.н.е.

Може се рећи да су становници Плочника били истински испред свог времена. Плочник је био центар за прераду бакра и један од првих локалитета ране металургије у каменом добу.

www.muzejtoplice.org.rs

3

Метропола каменог доба

Винча

од 5300. до 4300. године п. н. е.

Упознај необично раскошну неолитску културу. У време када су дивља племена непрестано трагала за храном, Винчанци су живели у урбаној средини с правилно распоређеним улицама и зградама. Производили су богато украшену керамику, креирали фигуристике женских божанстава и комуницирали уз помоћ система писаних знакова с јасним значењем.

www.mgb.org.rs

05

Римско царство на тлу данашње Србије

01

Почетком наше ере, подручје данашње Србије представљало је значајан граничан појас Римског царства. Дуж одбрамбене линије на Дунаву подигнуте су на десетине војних утврђења, док су у залеђу никле раскошне престонице провинција и центри културе.

Подручје које је изнедрило 16 од 52 римска императора

1 Сирмијум

Остаци древног римског града Сирмијума, једне од престоница царства, и данас се могу пронаћи у центру Сремске Митровице.

www.carskapalata.rs

2 Сингидунум

Римска прошлост Београда почиње у 1. веку п.н.е. Печати римских времена Београда налазе се на Калемегдану, у лагумима Барутане, у Римској дворани Библиотеке града, у Народном музеју и Музеју града Београда.

www.narodnimuzej.rs

02

3 Виминацијум

Обилазак Виминацијума у близини Пожаревца непоновљив је доживљај. Замисли себе у војном логору из римског периода, у шетњи поред великог амфитеатра, јавног купатила, аквадукта, некропола... Посебну атракцију представља фреско-слика "Мона Лиза антике".

www.viminacium.org.rs

4 Грађевине цара Трајана

Цар Трајан је на простору Вердапа на Дунаву предузео низ градитељских подухвата о чему сведоче Трајанова табла уклесана у стену изнад Дунава и остаци Трајановог моста у близини данашњег Кладова.

www.narodnimuzej.rs

04

03

5 Јустинијана Прима

Царичин град - Јустинијану Приму подигао је цар Јустинијан у 6. веку. Остаци урбанистички планираног града сведоче о некадашњем царском сјају и хришћанском духу града.

www.muzejleskovac.rs

6 Наисус

У античком Наисусу, данашњем Нишу, рођен је цар Константин, познат по томе што је донео Милански едикт 313. године н.е. којим је хришћанство постало званична религија Римског царства. Када би цар Константин пожеleo да се одмори, ишао би у Медијану – велелепну резиденцију с термама, где су раскошни подни мозаици, фреске и мермерне статуе стварале прави царски угођај.

www.narodnimuzejn.is

05

7 Феликс Ромулијана

Цар Галерије није могао ни да претпостави да ће његова резиденција Феликс Ромулијана после толико векова бити једна од најзначајнијих грађевина. Изванредне фреске, мозаици и скулптуре, на Унесковој листи светске културне баштине, и данас маме уздахе и чувају дух античких времена на овом простору.

www.muzejzajecar.org

- 01 Царица Теодора, Ниш, 6. век
- 02 Виминацијум, детаљ фреске, 4. век
- 03 Царичин град, 6. век
- 04 Трајанова табла, 1. век
- 05 Феликс Ромулијана, 4. век

Лож
и ви!

Уточишта духовности

Замисли време без новина, биоскопа,
књижара, галерија, шопинг центара...

Трагаш за инспирацијом, одговорима,
утехом или охрабрењем – куда би пошао?

Манастири

01

На страни 13.

Манастир Студеница,
архитектонска
пластика, детаљ,
13. век

На страни лево

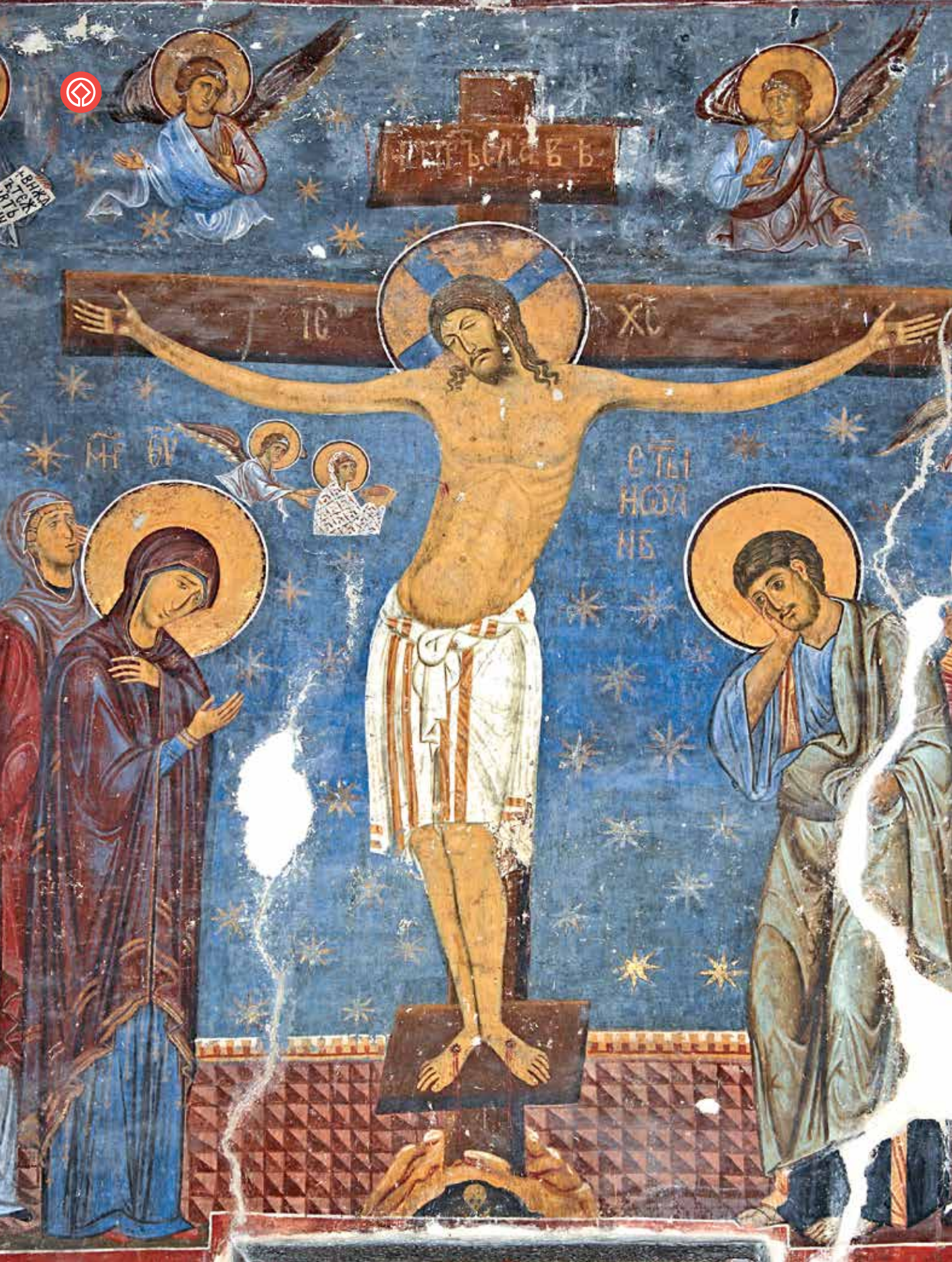
Манастир Дечани,
14. век

01 Црква Светог Петра и
Павла, 9-10. век

Српски манастири вековима су представљали центре духовног живота у којима се поред извођења молитвених обреда, преносило знање, развијала култура и неговала национална свест.

Грађени на питорескним локалитетима, увек близу река или извора, представљају ремек-дела

архитектуре свога доба и величанствене сведоке човекове непресушне потребе за узвишеним. Манастири су и данас жива места у којима бораве и врше богослужење свештеници и монаси. У њима се одвијају разноврсне активности – сликање фресака, превођења списа, израда сувенира и производње веома цењених вина, меда и друге хране.

СВЯТА СТУ СТУ

И҆С҆УС҆ Х҆Р҆ИՃС҆Т҆У

ІС ХС

С҆Т҆У

Н҆ОՄА
Н҆Б

СВЯТА СТУ СТУ

Рашка школа

Српски манастири свој процват доживљавају у другој половини 12. века, упоредо с формирањем српске државе. Спајањем византијске и романичке уметности у тзв. Долини краљева рађају се монументалне грађевине оригиналног стила.

Распеће Христово из Студенице један је од најлепших примера монументалног византијског сликарства. По уметничким одликама, ради се о савршеној композицији префињене боје, са светитељима складних пропорција и спокојних портрета.

www.manastirstudenica.rs
www.zica.org.rs
www.manastirgradac.rs

На страни лево

Манастир Студеница, Распеће Христово, детаљ фреске, 13. век

- 01 Манастир Градац, Благовести, фреска, 13. век
- 02 Манастир Жича, 13. век
- 03 Манастир Студеница, 13. век

01

02

03

Косовско-метохијски манастири

01 Манастир Пећка патријаршија, 14. век

02 Манастир Дечани, 14. век

03 Манастир Пећка патријаршија, фреска, детаљ, 14. век

04 Манастир Грачаница, 14. век

Почетком 14. века српска култура се преображава у директном додиру са царском Византијом. Чувени цариградски и солунски градитељи широм Косова зидали су цркве у облику крста уписаног у квадрат, са једном или пет купола, чија је спољашњост богато украшена редовима камена и опеке. Ремек-дело тог стила је Грачаница, складна и динамична грађевина која одаје утисак лакоће и стремљења у висину.

www.togracanica.org
www.decani.org

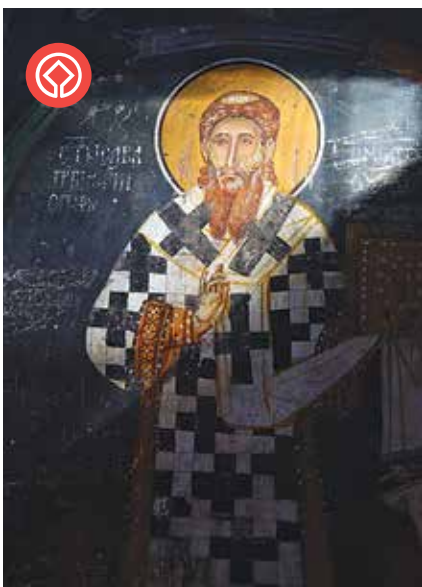
****Косово и Метохија тренутно су под управом УНМИК-а на основу резолуције Савета безбедности УН-а 1244.**

02

01

03

04

Моравска школа

Угрожен најездом Турака на Балканско полуострво крајем 14. и у првој половини 15. века, српски национални дух свој спас проналази у културном стваралаштву. Манастири постају праве тврђаве, али на том ограниченом простору опасаном моћним зидинама, учени људи и уметници стреме духовном бескрају.

Данас о томе говоре детаљи попут богато украшених клесаних рељефа, раскошне скулпторалне декорације и плетене орнаментике као што је розета из Раванице.

www.turizamtrstenik.rs

www.ravanica.rs

www.manasija.rs

01

01

Манастир Раваница,
розета, 14. век

02

Манастир Манасија, Свети ратници,
деталј фреске, 15. век

02

Овчарско–кабларски манастири

Повлаћечи се пред турским освајачима у 14. и 15. веку, српски калуђери понели су само оно најважније – свест о националном бићу и дух православља.

Далеко од света али блиски богу и људским вредностима, они зидају манастире у готово неприступачним пределима Овчарско-кабларске клисуре.

Према предању, на том малом простору познатом и као Српска света гора, било је нанизано више од четрдесет манастира, а данас их има десет.

www.turizamcacak.rs

01

02

03

- 01 Манастир Преображење, 16. век
- 02 Манастир Срећење, 16. век
- 03 Манастир Успење, 16. век
- 04 Манастир Крушедол, детаљ иконостаса, 16. век
- 05 Манастир Ново Хопово, 16. век
- 06 Манастир Крушедол, 16. век

Фрушкогорски манастири

Крајем 15. и почетком 16. века тежиште српског духовног и културног живота померено је на север, у суседно Аустроугарско царство где долази до плодног споја са западноевропском културом.

Подижу се манастири на планини Фрушкој Гори, које красе препознатљиви иконостаси с позлатом, дуборезима у дрвету и утицајем барокног сликарства.

Манастири су и данас живи, у њима ћете бити дочекани са поштовањем и људском топлином.

www.novisad.travel
www.turorgirig.org.rs

04

Србија има 141 манастир, од којих су 54 проглашена за споменике културе, а на Унескову листу светске културне баштине уврштено је њих 6.

05

06

Католичке цркве

У земљи развијаној у прожимању великих култура и вера, богатство се мери збиром различитости које окупља на својој територији.

Католичке цркве у Србији грађене су у разним епохама, у складу с преовлађујућим утицајима. Због тога оне данас плене разноликошћу стилова – од бенедиктинске цркве у романоготичком стилу и готичког звоника, преко цркве грађене у духу класицизма и барокних сликарских радова, све до катедрале у неоготском стилу и кружне грађевине из 20. века која се враћа античким узорима.

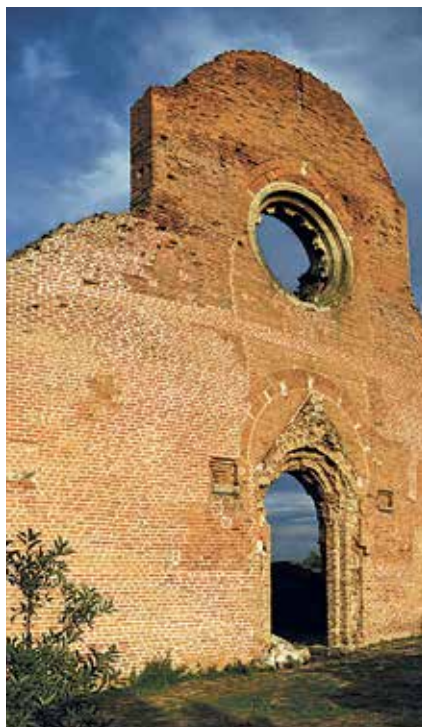
www.novisad.travel
www.to.vrsac.com
www.tobecej.com
www.rumatourism.com

На страни лево

- Римокатоличка црква Име Маријино, Нови Сад, 19. век
- 01** Римокатоличка црква Уздизања часног крста, Рума, 19. век
- 02** Црква Св. арханђела Михаила, Арача, 12. или поч. 13. века
- 03** Римокатоличка црква Св. Герхарда, Вршац, 19. век

01

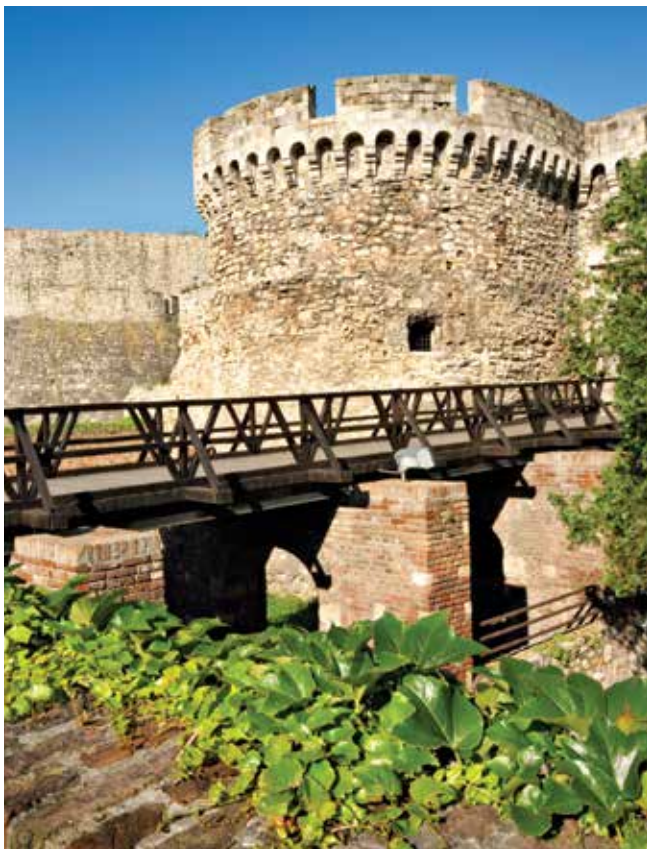

02

03

Османско културно наслеђе

01

Тврђаве

Турци нису журили да напусте ове просторе. Градили су и обнављали тврђаве широм Србије. Тврђаве изграђене у периоду владавине Османског царства углавном су настале на темељима античких, византијских и средњовековних градова.

Џамије

Исламске богомоље у Србији чине спој османске и византијске архитектуре. Узор свих џамија, нарочито у европском делу Османског царства, била је Аја Софија. За готово све џамије на територији Србије карактеристични су високи, витки минарети - куле са којих се верници позивају на молитву.

Османска експанзија у средњем веку није донела само нове владаре, већ и нове укусе, обичаје и речи које су обогатиле затечену културу.

Из споја оријенталних утицаја и постојећих обичаја ствара се нов културни круг, чије се присуство и данас осећа широм Балкана.

www.tob.rs | www.tonp.rs
www.turistickavranje.rs | www.tosokobanja.rs

02

Хамами

Купање у хамаму део је турске културе, ритуал који је служио за уживање, опуштање и дружење. Оријентална купатила као места окупљања имала су посебан значај за жене, које су у то време биле упућене на кућу.

Задужбинарство

Угледници османске државе често су имали обичај да подижу мостове, чесме и друге грађевине од јавног значаја као део задужбинског комплекса. Стили ови грађевина се разликују у зависности од начина рада архитекта, али и од дела Царства у којем су подизани.

03

04

- 01 Београдска тврђава, 1-18. век
- 02 Алтун Алем џамија, Нови Пазар, 16. в.
- 03 Сокобања, хамам, 15. в.
- 04 Чесма Ђеренка, Врање
- 05 Дамад Али-пашино турбе, 18. век

Синагоге

Јеврејска заједница је кроз своје обичаје, уметност и религију оставила упечатљив траг у културном наслеђу Србије.

Јудаизам је карактеристичан по томе што нема строге прописе и ограничења у вези с изградњом верских објеката. То је омогућило архитектонску разноврсност и прихватање савремених утицаја и стилова. У Србији се могу видети синагоге грађене у стилу сецесије, касног неокласицизма, као и оне у традиционалном духу с обележјима сецесије, које важе за нека од најбољих остварења бечких и пештанских архитеката.

www.tob.rs | www.novisad.travel
www.visitsubotica.rs | www.visitnis.com

01

03

Појединим синагогама у Србији у међувремену је промењена првобитна намена, постале су места културних дешавања.

- 01 Синагога, Суботица, 20. век
 - 02 Синагога, Нови Сад, 20. век
 - 03 Синагога Сукат Шалом, Београд, 20. век
- На страни десно
Синагога, Ниш, 20. век

Лож
и ви!

Простори за живот и сећање

Започни авантуру на местима где се некада бранило и освајало, градило и рушило, туговало и прослављало. Обиђи зидине чији ожиљци чувају успомене на бројне битке и велике историјске прекретнице.

Тврђаве

01

У Србији је током различитих периода изграђено око четрдесет утврђених градова које су рушили, обнављали и доживљавали велики освајачи. Ова утврђења, мање или више очувана, представљају дијаманте средњовековне културе.

Места где се некада за улазак плаћало животима, сада су широм отворила своје капије.

Значајни споменици европске војне архитектуре, тврђаве су данас постале и популарна туристичка одређишта због бројних културних манифестација које се на њима организују – анимација средњовековног живота, тематских изложби, представа, пројекција и концерата свих типова музике.

Овде Вам представљамо неке од тврђава у Србији!

На претходној страници

Голубачка тврђава 14. век

01 Тврђава Бач, 14. век

02 Рамска тврђава, 15. век

1

Београдска тврђава

1-18. век

Београдска тврђава је језгро око којег је настао и развио се садашњи Београд. На значај места на коме је подигнута указује податак да је Београд град за који се водило највише битака на свету – чак сто петнаест!

Тврђава на којој су многи народи оставили неизбрисив траг: Римљани, Византинци, Мађари, Турци, Аустријанци, и наравно – сами Срби.

www.beogradskatvrđjava.co.rs

2

Тврђава Бач

14. век

„Водени град”, тврђава опасана реком којој се прилазило помоћу покретних мостова. Осмишљена је тако да брани равничарски, мочварни крај који је окружује.

www.turizam.bac.rs

3

Голубачка тврђава

14. век

Величанствено војно утврђење с девет масивних кула подигнуто на стрмом узвишењу изнад Дунава.

Због важног стратешког положаја, то место је било утврђено већ у античком добу, а у каснијим временима је више пута мењало господаре.

www.tvrdjavagolubackigrad.rs

4

Маглич

14. век

Утврђење подигнуто на врху стрмих литица у Ибарској клисури, ради заштите путева српске средњовековне престонице Рашке и њених манастира.

www.kraljevoturizam.rs

5

Пиротска тврђава

14. век

У оквиру градског језгра савременог Пирота налази се тврђава Кале. Имала је стратешки значај јер је кроз тај крај пролазио цариградски друм, главни трговачки и војни путни правац.

www.topirot.com

6

Стари град, Ужице

14. век

Утврђење се налази на стеновитом гребену изнад реке. Тврђава је прелазила из турског у аустријски посед и обратно. Представља јединствену конструкцију, готово неосвојиву у ратовању хладним оружјем.

www.turizamuzica.org.rs

7

Смедеревска тврђава

15. век

На ушћу Језаве у Дунав лежи једна од најлепших тврђава у Европи – Смедерево. Подигнута као седиште Србије која се борила за опстанак пред продорима Турака у 15. веку.

www.smederevskatvrđjava.com

8

Рамска тврђава

15. век

Прво типично војничко артиљеријско утврђење на десној обали Дунава, саграђено по налогу султана Бајазита другог.

www.tovg.org

9

Нишка тврђава

18. век

Грађена да застраши и одбије и најодлучијег освајача, Нишка тврђава се данас сматра лепотицом међу турским војним здањима на Балкану, с атракцијама као што су амам из 15. и арсенал из 19. века.

www.visitnis.com

10

Петроварадинска тврђава

18. век

Петроварадинска тврђава, позната још и као Гибралтар на Дунаву, налази се на стеновитом узвишењу преко пута данашњег Новог Сада.

Друга по величини тврђава у Европи, једно од најбољих остварења европске војне архитектуре 18. века.

www.novisad.travel

Народно градитељство

Како живети и градити у савреном складу с околином, уз употребу природних и лако доступних материјала? Питање никад актуелније, а одговори се могу пронаћи и у искуству и традицији народа који се прилагођавао веома разноликим природним условима и културним утицајима.

На северу Србије куће су прављене од земље и покриване трском. У планинским крајевима западне Србије куће су прављене искључиво од дрвета, а на истоку од дрвета и земље. Питомост и богатство Шумадије и долине Мораве огледа се у пространим кућама с великим тремовима и доксатама.

Пошто није било брзих река за воденице, у Војводини су људи изумели суваче – млинове на животињски погон.

Становници Неготинске Крајине подигли су камене винске подруме – пивнице – за производњу и чување вина.

www.vojvodinaonline.com
www.toon.org.rs

01

1

Сирогојно

Музеј „Старо село Сирогојно” – пример старовлашког села западне Србије у који су измештени аутентични објекти са Златибора и његове околине.

Захваљујући чувеним плетилима из овог краја, чији се аутентични џемпери од овчије вуне веома тражени у многим земљама, Сирогојно је постало бренд познат на међународној сцени. Због бројних програма и изложби Старо село изазива велико интересовање посетилаца.

www.sirogojno.rs

2

Рајачке пивнице

02

03

- 01 Сирогојно, Златибор
- 02 Рајачке пивнице, Неготин
- 03 Сувача, Кикинда
- 04 Тршић, Лозница
- 05 Тршић, Лозница
- 06 Конак кнегиње Љубице, Београд

3 Сувача

4 Тршић

04

05

Меморијална кућа реформатора српског језика и писма Вука Стефановића Караџића – по угледу на куће 19. века.

У својеврсном музеју на отвореном, поред спомен куће, налазе се и Музеј језика и писма, Галерија, Гостинска кућа, калиграфска радионица, Музеј Вукових сабора, Кућа писаца, црква брвнара и вајати у којима су смештене радионице за старе занате. Тршић је најпосећенији за време традиционалних манифестација – Вуков сабор и Ћачки Вуков сабор.

www.togl.rs

5

Градски конаци

Очувани споменици грађанске архитектуре у Србији потичу углавном из 18. и 19. века. Стара балканска градска архитектура има своје карактеристичне одлике и сва својства једног одређеног и потпуно израженог стила. Градски конаци били су симболи младе српске државе и њених првих владара, одраз утицаја Оријента и средње Европе. Најлепши и најраскошнији је Конак кнегиње Љубице у Београду.

www.tob.rs

06

Сецесија

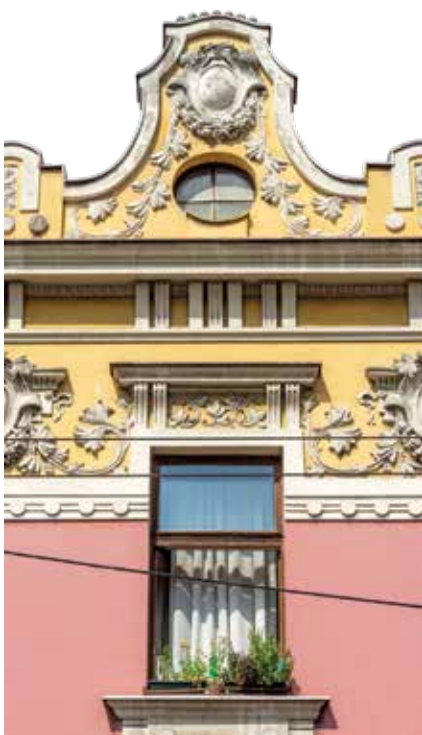
Београд

Нов, лепршав, декоративан и смео стил под бечким називом „сецесија”, појавио се као реакција на академизам 19. века. Одликују га неспутане форме пуне заобљених линија, необичне комбинације боја, употреба нових материјала и грађевинских техника, као и наглашена декоративност. Геометријски и биљни мотиви и лик жене – постали су омиљени мотиви архитеката широм Европе.

01

02

03

Српски градитељи, вођени жељом да створе нов национални израз у архитектури, прихватају идеје сецесије, која у великој мери црпи инспирацију из националних особености, али и природе и њених облика.

www.tob.rs

04

- 01 Хотел „Москва”, 1906.
- 02 Зграда САНУ, 1912.
- 03 Кућа сликара Уроша Предића, 1908.
- 04 „Кућа са зеленим плочицама”, 1907.
- 05 Телефонска централа у Београду, 1905–1908.

05

01

Суботица

Сецесија је посебно упечатљив траг оставила у Суботици, граду који се својевремено налазио у границама Аустроугарске. Уметници се ослањају на народно градитељство и локалне материјале.

Десетине атрактивних објеката грађених у овом стилу, сврстали су Суботицу међу значајније сецесијске градове у Европи.

Неспутане форме, пуне заобљених линија и валовитих потеза, необичне комбинације боја уместо уобичајеног монотоног сивила фасада – прво је што ћете приметити када дођете у овај град.

www.visitsubotica.rs

02

03

Поједини примери сецесионистичког стила могу се наћи и у Чачку, Врњачкој Бањи и Лесковцу.

- 01 Рајхлова палата, 1904.
- 02 Синагога, 1902.
- 03 Градска кућа, 1912.
- 04 Женски шtrand, 1912.

04

Архитектура 20. века

Дух модерне

У трећој деценији двадесетог века у Србију долази нешто ново и узбудљиво! Дух модерне у форми интернационалног стила постепено мења лица градова.

Нови материјали и функционалност грађевине односе превагу над естетиком неоисторијских стилова.

Све већи број архитеката и инвеститора прихвата модерну архитектуру. Током четрдесетих година двадесетог века настају бројне значајне државне грађевине у духу зрелог модернизма.

www.tob.rs
www.novisad.travel

01

02

01
Зграда Државне
штампарије
(касније „БИГЗ“),
Београд, 1935–1940.

02
Палата „Албанија“,
Београд, 1938–1940.

03
Комплекс
Опсерваторије на
Звездари, Београд,
1929–1931.

04
Пословна зграда
ФИАТ-а, Београд,
1939–1940.

05
Палата Бановине
(Извршно веће АП
Војводине), Нови Сад,
1939–1940.

03

04

05

Социјалистички модернизам

Након Другог светског рата, социјализам проналази свој омиљен модел урбаног планирања у идејама модерне.

Држава преузима централну улогу у планирању и градњи хотела, робних кућа, спортских хала, домова културе, музеја, као и читавих стамбених насеља препознатљивог стила.

То је посебно видљиво у планирању нових градова, пре свега Новог Београда као програмског града модерне архитектуре и симбола новог социјалистичког друштва.

www.tob.rs

01 Конгресни центар „Сава”, Нови Београд, 1975–1976. (рендер)

02 Београдски сајам, 1954–1957.

03 Музеј савремене уметности, Нови Београд, 1961–1965.

04 „Генекс” центар, Нови Београд, 1970–1980.

01

04

02

03

05

06

07

08

05
Палата Савезног
извршног већа,
Нови Београд, 1947;
1955–1961.

06
ТВ Торањ на Авали,
1960–1965 (разрушен у
НАТО бомбардовању
1999; обновљен
2006–2009).

07
Музеј ваздухопловства,
Нови Београд –
Сурчин, 1969–1989.

08
Музеј 25. мај, Београд,
1962.

Споменици Другог светског рата

02

01

03

04

Меморијална архитектура посвећена антифашистичкој борби југословенских партизана у другом светском рату и социјалистичкој револуцији је специфична појава и битан део наше целокупне културне баштине.

Од педесетих до седамдесетих година прошлог века, сарадњом врхунских уметника и архитеката граде се споменици жртвама фашизма јединствене културне, историјске и уметничке вредности.

05

07

08

06

www.gtokg.org.rs
www.turizamuzica.org.rs
www.tov.rs
www.turizamkrusevac.com
www.turizamcacak.org.rs
www.tob.rs

- 01 Спомен-парк Кадињача, Ужице, 1952–1979.
- 02 Спомен-музеј „21. октобар”, Шумарице код Крагујевца, 1976.
- 03 Спомен-парк „Крагујевачки октобар”, Шумарице код Крагујевца, 1953.
- 04 Гробље ослободилаца Београда 1944, 1954.
- 05 Споменик јеврејским жртвама фашизма и палим борцима, Јеврејско гробље, Београд, 1952.
- 06 Споменик народном хероју Стевану Филиповићу и партизанским борцима ваљевског краја, код Ваљева, 1960.
- 07 Спомен парк борбе и победе, Чачак, 1970–1980.
- 08 Спомен-парк Слободиште у Крушевцу, 1960–1965–1978.

Лож
шва!

Ухвати се у коло светске културне баштине

Желиш да упознаш свет? Посети мања места и учествуј у локалним обичајима. Може и тако! Један део онога што чини културни идентитет читавог човечанства пронаћи ћеш у Србији – на породичним прославама, археолошким локалитетима, живописним пределима и музејским полицама.

Откријте Србију следећи трагове великих светских авантура из различитих епоха.

УНЕСКО у Србији

Листа „Светска културна баштина“

Организација Уједињених нација за образовање, науку и културу (УНЕСКО) је на ову листу уврстила и културна добра из Србије која по својој лепоти, јединствености и значају превазилазе националне границе.

На претходној страници
Феликс Ромулијана,
мозаик, детаљ, 4. век

1

Манастир Студеница

Краљево, 12. век

Задужбина оснивача српске средњовековне династије. Утврђени зидови манастира окружују четири цркве.

Богородичина црква је сва прожета романиком у декоративној обради мермерних фасада и у скулптури на порталима и прозорима, док је њена унутрашњост византијска по духу.

www.kraljevoturizam.rs

2

Стари Рас са Сопоћанима

Нови Пазар, 10–13. век

Манастири Сопоћани и Ђурђеви Ступови, Петрова црква и остаци тврђава Рас и Градина аутентична су сведочанства најстаријих облика уметничког изражавања српског народа, у архитектури и сликарству.

www.tonp.rs

3

Средњовековни споменици на Косову и Метохији

Косово и Метохија, 13–14. век

Манастири Дечани, Пећка патријаршија, Грачаница и Црква Богородице Љевишке одражавају врхунац византијско-романичке културе, с јединственим стилем фреско-сликарства.

www.decani.org
www.togracanica.org

**Косово и Метохија тренутно су под управом УНМИК-а на основу резолуције Савета безбедности УН-а 1244.

4

Археолошко налазиште Феликс Ромулијана

Зајечар, 4. век

Царска резиденција у Гамзиграду коју је подигао цар Галерије у родном крају. Град је био опасан јаким бредима са мноштвом кула. Унутар зидина, уздизали су се царска палата и велики храм са предивним мозаицима, фрескама и скулптурама.

www.muzejzajecar.org

5

Стећци

Бајина Башта и Пријепоље, 12–16. век

Средњовековни надгробни споменици сведоче о пореклу европског народа на централном Балкану и духовном животу наших предака. Уписани на листу заједно с Босном и Херцеговином, Црном Гором и Хрватском.

www.taradrina.com

Листа „Памћење света”

На листу документаристичке грађе која ужива међународни углед и заштиту уписани су и документи које можете видети у српским музејима и архивима.

6

Телеграм објаве рата Аустроугарске Србији 1914. Државни архив Србије, Београд

Телеграм који је означио почетак Првог светског рата. Упућен је из Беча, 28. јула 1914. а примљен у Нишу. Писан је на француском језику.

www.arhivsrbiije.rs

7

Мирослављево јеванђеље, око 1180. Народни музеј Србије, Београд

Једна од најлепших рукописних књига с минијатурама изузетне лепоте које су резултат спајања стилова Истока и Запада. Најстарији сачувани српски илустровани ћирилични рукопис писан је на пергаменту и садржи 296 минијатура цртаних пером, а затим бојених четкицом и украшених златом.

www.narodnimuzej.rs

8

Архива Николе Тесле, 1856–1943. Музеј Николе Тесле, Београд

Музеј чува велику личну архиву познатог научника у виду рукописа, цртежа, писама и прорачуна. Обиласци музеја пружају прилику интерактивног упознавања са многим Теслиним изумима, међу којима се истиче могућност да постанете проводник и да светлите у мраку, као и да чујете пуцање муња.

www.nikolateslamuseum.org

„Репрезентативна листа нематеријалног културног наслеђа”

Поједине примере људске креативности и културне разноврсности не можете да додирнете, али свакако можете да их доживите.

Србија се на ову листу уписује са некима од својих најразигранијих обичаја који су и данас врло живи.

9

Породична слава

Прослава којом породице православних Срба славе своје светитеље заштитнике. Слава се обележава у кругу породице и пријатеља уз поштовање традиционалних обичаја.

10

Коло

Традиционална народна игра у којој се извођачи држе за руке формирајући својеврстан људски венац. Уђи у круг, заподени разговор у покрету, поведи игру и дозволи да те игра води – ухвати се у коло!

11

Певање уз гусле

Уз помоћ гудала и само једне жице, вешти гуслари опевали су бројне догађаје из националне историје. Певање уз гусле симбол је народног памћења и средство за чување идентитета које опстаје вековима.

12

Злакуско лончарство

Када од мешавине глине и млевеног калцита стварате нематеријално културно наслеђе човечанства препознато од Унеска - знате да је у питању чаролија. Тајну чувају мештани села Злакуса у западној Србији.

Србија на културним рутама Савета Европе

Откријте Србију следећи трагове великих европских авантура из различитих епоха.

Пратећи романичке утицаје доћи ћете до манастира чувене Рашке школе, док ће вас стил Сецесије довести до Суботице на северу.

На путевима кроз време крећете се од античког наслеђа и римских императора, преко јеврејских утицаја, све до недавне историје исписане на линији некадашње „Гвоздене завесе“. Индустијско наслеђе подсетиће вас како се са развојем технологије време мењало, а рута гробаља како је време стало – чувајући сећање на културна стремљења и важне личности једне средине.

Заједничка искуства, култура и историја су коридори који откривају најчвршће и најдубље везе.

1

Европска рута гробаља

EUROPEAN CEMETERIES ROUTE

Тихи сведоци бурне историје

www.cemeteriesroute.eu

2

Пут сецесије

RÉSEAU ART NOUVEAU NETWORK

Поновно откривање нове уметности

www.artnouveau-net.eu

3

Пут римских императора и дунавски пут

ROMAN EMPERORS AND DANUBE WINE ROUTE

Дунав тече, вино се точи!

www.romanemperorsroute.org

4

Трансроманика

TRANSROMANICA

Стил који превазилази границе

www.transromanica.com

5

Рута Гвоздене завесе

IRON CURTAIN TRAIL

Прозор са погледом

www.en.eurovelo.com/ev13

6

Европска рута јеврејског наслеђа

EUROPEAN ROUTE OF JEWISH HERITAGE

Култура стварана миленијумима

www.jewishheritage.org/web/european-routes

7

Европска рута индустријског наслеђа

EUROPEAN ROUTE OF INDUSTRIAL HERITAGE

Технологија која је мењала време

www.erih.net

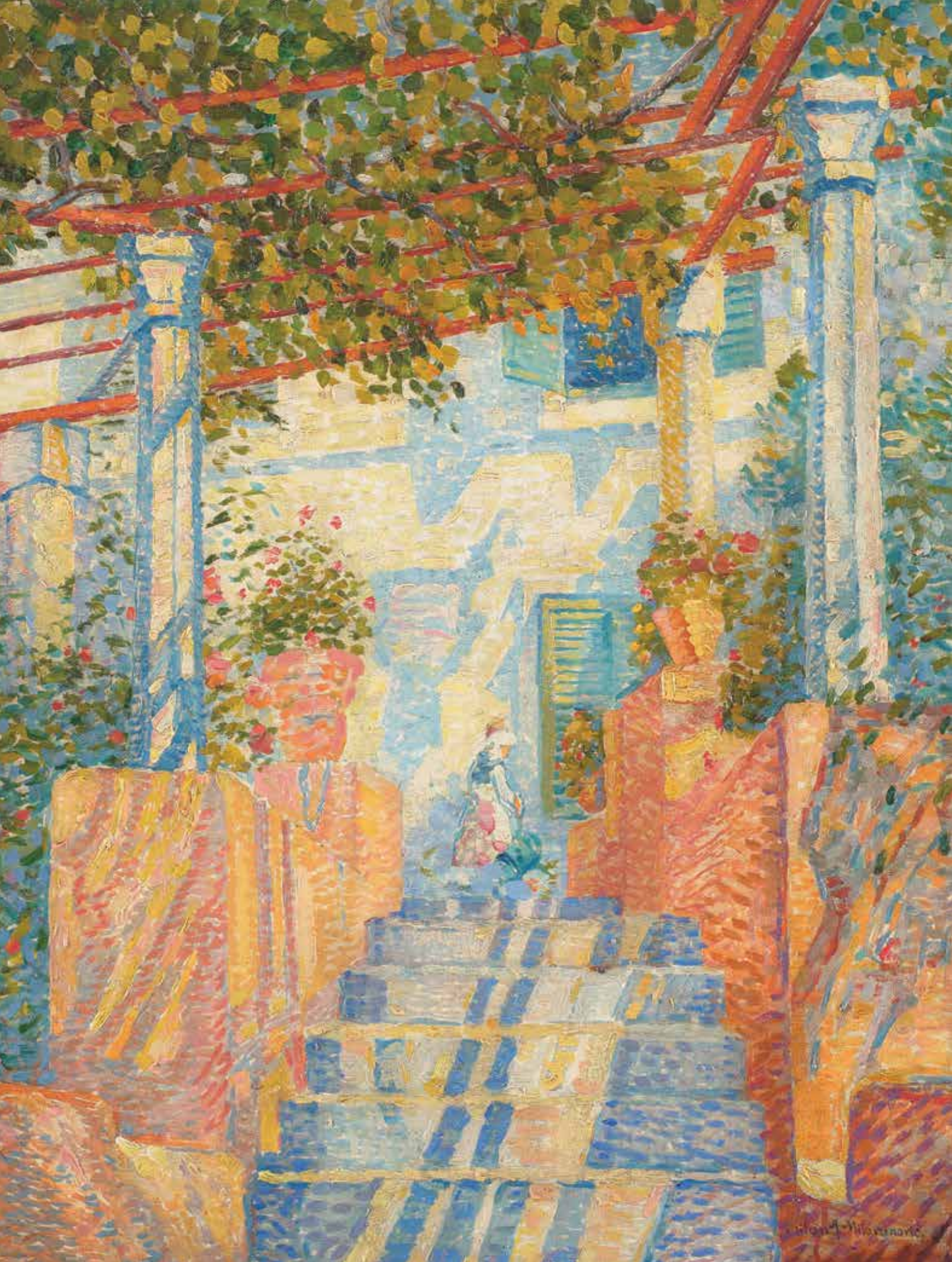

Лож
шва!

Лекције из уметничке колекције

Достојанствена и тиха галеријска атмосфера за час
се може преокренути у прави спектакл!

Обилазак музеја је врста културне, друштвене и политичке
авантуре. Док шеташ кроз векове, откриваш узбудљиве
светове познатих домаћих и страних уметника.
Желиш да осетиш креативни дух једне средине?
Упознај њене ствараоце и дела која се у
тој средини поштују и чувају.

Simon J. Milner

Музеји

Културно-историјски музеји

Постоје чаробни музеји у којима путујеш кроз време, стилове и друштвене класе.

Удаљиш се пар корака од праисторијских скулптура и већ си испред шлемова римских легија или средњовековних икона. Напустиш просторију с рукотворинама и покућством типичног српског домаћинства прошлих векова и задесиш се у одаји која чува краљевске круне и инсигније српских владарских династија.

КОНТАКТИ

Завичајни музеј Књажевац
www.muzejknjazevac.org.rs
Народни музеј Лесковац
www.muzejleskovac.rs
Музеј Војводине, Нови Сад
www.muzejvojvodine.org
Историјски музеј, Београд
www.imus.org.rs
Народни музеј Србије, Београд
www.narodnimuzej.rs
Музеј Југославије, Београд
www.muzej-jugoslavije.org

01

02

03

на претходној страници

Милан Миловановић, Црвена тераса, 1920.
Спомен збирка Павла Бељанског, Нови Сад

01

Римски шлем, Беркасово, 4. век
Музеј Војводине, Нови Сад

02

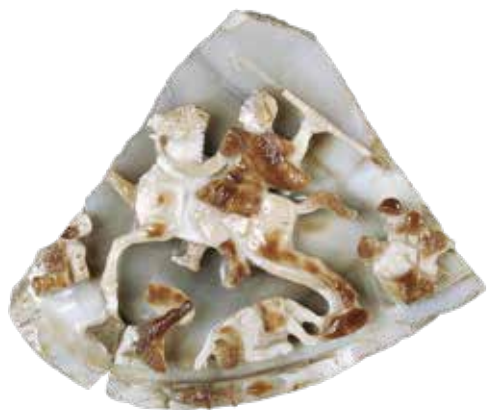
Инсигније Краља Петра I Карађорђевића,
Историјски музеј, Београд

03

Двопрећне чарапе, Завичајни музеј Књажевац

Народни музеј Србије

Најстарији српски музеј је ризница предмета драгоцених за културу Србије и целог света, а чува и импресивне колекције савремене европске и српске уметности. У њему се могу видети праисторијске скулптуре из Лепенског Вира и Винче, средњовековне иконе, чувени ћирилични рукопис Мирослављево јеванђеље, дела Пикаса, Мондријана, Кандинског...

04

05

Музеј Југославије

Најпосећенији музејски комплекс у Србији баштини наслеђе некадашње државе. У Кући цвећа је сахрањен Тито, у Старом музеју се чува импозантна збирка његових државничких поклона из свих крајева света, а у Музеју 25. мај се организују тематске изложбе.

06

07

04
Београдска камеја, 4. век,
Народни музеј Србије, Београд

05
Павел Турковић, Кнез Милош са турбаном,
1824, Народни музеј Србије, Београд

06
Штафете, Музеј Југославије, Београд

07
Антон Дугустинчић, Јосип Броз Тито, 1948.
Музеј Југославије, Београд

Музеји уметности

Шта то уметност настала у прошлом веку и даље чини савременом и актуелном?

Како израз локалног духа може да створи дела светског значаја?

Да ли наивна уметност може да буде вишеслојна, а маргинална нашироко позната?

Ево прилике за лекције из уметничке колекције – узбудљиве и живе, јер је за њихово стварање била потребна храброст да се закорачи у непознато, спремност да се експериментише и креира по сопственим правилима.

У Музеју савремене уметности Београд једна од највећих светских уметница перформанса Марина Абрамовић 2020. године одржала је ретроспективну изложбу „Чистач“ са више од 120 радова. Изложбу је видело 70.000 посетилаца.

01

02

01 Славко Матковић, У славу групе ОХО, 1977. Музеј савремене уметности Војводине, Нови Сад

02 Познановић Богданка, Libri in labirintum, књига уметника, комбинована техника 1986. Музеј савремене уметности Војводине, Нови Сад

03 МСУБ, Изложба М.Абрамовић 2020.

04 Велизар Васа Михаић, Стуб 1-4, 1972. Музеј савремене уметности, Београд

05 Прстен за одапињање стреле, 15. век Музеј примењене уметности, Београд

06 Малиша Глишић, Борови, 1912. Спомен збирка Павла Бељанског, Нови Сад

07 Богосав Живковић, Мој дом, 1966. Музеј наивне и маргиналне уметности, Јагодина

08 Јанко Брашић, Косовски бој, 1970-71. Музеј наивне и маргиналне уметности, Јагодина

03

04

05

КОНТАКТИ

Музеј савремене уметности, Београд
www.msub.org.rs

Спомен-збирка Павла Бељанског, Нови Сад
www.beljanskimuseum.rs

Музеј наивне и маргиналне уметности, Јагодина
www.mnmu.rs

Музеј примењене уметности, Београд
www.mpu.rs

Музеј савремене уметности Војводине, Нови Сад
www.msuv.org

06

07

08

Научно-технички музеји

Како су открића у микросвету електрона довеле до друге индустријске револуције, рендгенски зраци пробијали границе могућег, а покретне слике – покретале креативне умове?

Сазнај како су настајала велика научна и техничка достигнућа која су доводила до далекосежних друштвених промена. Упознај визионарска решења која су учинила да оно што је некада било магично данас буде свакодневно.

КОНТАКТИ

Музеј Николе Тесле, Београд
www.nikolateslamuseum.org
Југословенска кинотека, Београд
www.kinoteka.org.rs
Музеј науке и технике, Београд
www.muzejnt.rs
Природњачки музеј Београд
www.nhmbeo.rs

01
Музеј Николе Тесле,
Београд
02
Царска панорама, крај
19. века
Музеј југословенске
кинотеке, Београд
03
Београдска шака, 1963.
Музеј науке и технике,
Београд

01

02

03

Меморијални музеји

Храбрим одлукама и умним речима, разоткривали су најдубље вредности великих култура које су се сударале на овим просторима и проналазили простор за слободарске тежње једног малог народа.

Посетите меморијалне музеје посвећене личностима које су својим делима мењале ток српске историје, али и утицале на сасвим интимне доживљаје милиона људи.

01

- 01 Нобелова медаља, Музеј Иве Андрића, Музеј града Београда, Београд
- 02 Иво Андрић за радним столом, Музеј Иве Андрића, Музеј града Београда, Београд
- 03 Спомен кућа Ј.Ј.Змаја, Музеј града Новог Сада – Спомен збирка „Ј.Ј.Змај“, С.Каменица
- 04 Ратни дневник Краља Петра I, Задужбина Краља Петра I Карађорђевића, Топола

Meet&Greetourall time stars –
упознај људе чији је живот
био права авантура.

02

03

04

КОНТАКТИ

Музеј града Београда - Музеј Иве Андрића
www.mgb.rs
 Задужбина краља Петра I Карађорђевића,
 Опленац Топола
www.oplenac.rs/sr/кућа-краља-петра/
 Музеј града Новог Сада – Спомен збирка „Јован Јовановић Змај“
www.museumns.rs

Галерије

Желиш да осетиш креативан дух једне средине? Упознај њене славне уметнике и њихова дела.

Српски културни мозаик употпуњава низ галерија, од којих свака има своју причу, засновану на раду аутентичних аутора. То је прича коју не треба читати већ доживети, авантура која те води од стваралачког чина појединца, његовог непосредног окружења и ствари које су покренуле искру надахнућа, све до дела која одређују културни идентитет читавих градова. Од стварања света у малом, до велике светске славе!

Посети галерије које славе уметничке хероје својих градова.

КОНТАКТИ

Стална поставка слика М. Поповића и В. Божићковић Поповић, Лозница

www.micapopovic.rs

Галерија Милене Павловић Барили, Пожаревац

www.galerijamilenepavlovicbarilli.rs

Галерија слика „Сава Шумановић”, Шид

www.savasumanovic.rs

Галерија „Милан Коњовић”, Сомбор

www.konjovic.rs

Модерна галерија Ваљево

www.mgva.rs

Уметничка галерија Надежда Петровић, Чачак

www.nadezdapetrovic.rs

01

02

03

04

05

06

01
Уметничка галерија Надежда Петровић,
Чачак

02
Милан Коњовић, Жито, 1939.
Галерија „Милан Коњовић”, Сомбор

03
Сава Шумановић, Липова алеја, 1941.
Галерија слика „Сава Шумановић”, Шид

04
Љуба Поповић, Сећање на Џејмса Фрајзера.
Триптих о материји и смрти, 1976-78.
Модерна галерија Ваљево

05
Милена Павловић Барили, Композиција, 1938.
Галерија Милене Павловић Барили,
Пожаревац

06
Мића Поповић, Мали гастарбајтер, 1979.
Стална поставка слика М. Поповића и В.
Божићковић Поповић, Лозница

Жива и динамична, савремена ликовна сцена Србије отворена је за дијалог и нове одговоре на старе дилеме.

Посети галерије које излажу свежа и храбра уметничка дела стваралаца светског реномеа, од којих ће нека постати део културног наслеђа.

01

02

03

04

05

- 01
Галерија Рима, Крагујевац
- 02
Галерија Марице српске, Нови Сад
- 03
Петар Лубарда, Човек и звери, 1964.
Кућа легата, Београд
- 04
Лазар Вујаклија, Чезња, 1964.
Галерија ликовне уметности
поклон збирка Рајка Мамузића,
Нови Сад
- 05
Драгана Илић,
Ликовна галерија КЦБ-а, Београд
- 06
Галерија Сингидунум, Београд

06

БЕОГРАД

Ликовна галерија Културног центра Београда,
www.kcb.org.rs/premises/likovna-galerija
Кућа легата,
www.kucalegata.org
Haos,
www.facebook.com/galerija.haos
Продајна галерија Београд,
www.galerijabeograd.org
Прозор,
www.instagram.com/galerijaprozor
Art for All,
www.artforallgallery.com
Eugster,
www.eugster-belgrade.com
Галерија Singidunum,
www.galerijasingidunum.com
Canvas,
www.galerija-canvas.business.site
Галерија Arte
www.artegalerija.rs

НОВИ САД

Галерија Bel Art,
www.belart.rs
Pro Arte galerija,
www.proartegalerija.com
Галерија ликовне уметности поклон збирка
Рајка Мамузића,
www.rmamuzic.rs
Атеље 61,
www.atelje61.org.rs
Галерија Матице српске
www.galerijamaticesrpske.rs

НИШ

Art 55,
www.art55.rs
Галерија савремене ликовне уметности,
www.gslunis.org

КРАГУЈЕВАЦ

Легат Николе Коке Јанковића,
www.legatkoka.rs
Рима,
www.galerijarima.com

ЗРЕЊАНИН

Савремена галерија уметничке колоније Ечка
Зрењанин,
www.galerija.rs

СУБОТИЦА

Савремена галерија Суботица,
www.sgsu.org.rs

УЖИЦЕ

Градска галерија Ужице
www.galerijauzice.org
Галерију Рефлектор
www.facebook.com/reflektorgallery

КОВАЧИЦА

Галерија наивне уметности, Ковачица
www.naivnaumetnost.com

Индустријско наслеђе у Србији

01

01,02 Музеј ваздухопловства, Београд
03 Астрономска опсерваторија, Београд
04 Шарганска осмица, Ужице
05 Канал и преводница, Бездан

1

Музеј ваздухопловства

Београд

Немој се изненадити уколико изнад главе угледаш немачки Месершмит, британски Спитфајер или „невидљиви” амерички бомбардер Најтхок F-117, као и FIAT G-50 и Олуј 11 – први наоружани авион коришћен у српској војсци у Првом светском рату.

www.muzejvazduhoplovstva.org.rs

2

Музеј стара ливница

Крагујевац

Почетак рада Тополивнице 1853. године најавио је индустријски преображај Србије. У најстаријем објекту српске индустрије налази се Музеј Стара ливница с аутентичном збирком оружја и војне опреме.

www.muzej-topolivnica.rs

3

Сењски рудник

Деспотовац

Родно место српске индустрије, Сењски рудник из 1853. употпуњен је Музејом угљарства. Стари лифт на парни погон и данас је у функцији.

www.muzejuglarstva.rs

Људски дух превазилази ограничења физичког света. Научна открића, технолошки продори и визионарски подухвати храбрих предузетника и индустријалаца – драматично су мењали наш начин живота.

Завири у просторије где се и данас чувају необична оруђа, парни лифтови, рефрактори, летилице и стари записи с експедиција вођених непресушном људском потребом за развојем и откривањем новог.

Крени у ретро научно-фантастичну авантуру

02

03

04

05

4

Астрономска опсерваторија

Београд

Опсерваторија сведочи о нашој жељи да досегнемо звезде и пронађемо нове светове још од 1887. године. У популарној звездарници налази се Велики рефрактор – највећи телескоп на Балкану.

www.aob.rs

5

Шарганска осмица

Мокре Гора

Јединствена пруга уског колосека у облику осмице из 1925. године, која саобраћа од Мокре Горе до Шаргана, данас је туристичка атракција и покретан музеј железничког саобраћаја.

www.turizamuzica.org.rs

6

Канали и преводнице

Бездан и Бечеј

Канали и преводнице грађени средином 20. века представљају врхунске технолошке домете свога времена. Први пут у Европи изведено је подводно бетонирање баш код Бездана, а преводница у Бечеју пројектована је у Ајфеловом студију у Бечу.

www.visitsombor.org
www.tobecej.rs

Добро дошли!

Дух града

Добро дошли у галерију отворених врата, на изложбу без кустоса, борилиште духова, уметнички Jam Session, сталну поставку културних провокација. Дочекаће вас поруке на аналогним wall-ovima које одсликавају дух улице, града и времена.

Уживај у разноврсним концертима, изложбама, представама и журкама, као и у аутентичним фестивалима хране, пића и уметнина.

Графити, мурали и улична уметност

Док шетате улицама неког града у Србији, послушајте и зидове – открићете вам локалне идоле, пароле и смисао за хумор.

Београдску Street Art сцену чини хетероген скуп уличних цртача, покретача, креативаца, интелектуалаца и мудраца. На сцену насталу почетком осамдесетих година прошлог века највише су утицали графити уметници из Париза и Берлина.

на претходној
страници
Нови Сад
01
АРТЕЗ
02
ИНК
03
ДЕМОН
на десној страни
РЕМЕД

01

02

03

La Santa De Ceipag

Нови простори за културну понуду

Интересују те свеже идеје и уметничка дела којих нема у уџбеницима?

Упознај нову културну сцену Србије, сачињену од актера из свих сфера стваралаштва. Откриј необичне и неконвенционалне просторе којима је удахнут нов живот.

Динамична и витална, у сталној потрази за новим изразом, а ипак с препознатљивим идентитетом, српска култура је прича која се не завршава. Крени у авантуру обиласка „офлајн портала” нове српске културе.

- 01 КЦ Магазин, Београд
- 02 КЦ Град, Београд
- 03 ДЕЛИ, Ниш
- 04 КС Свилара, Нови Сад
- 05 КС Еђшег, Нови Сад

01

02

Посети галерије које спајају уметност и технологију, уметничку четврт у некадашњем простору тешке индустрије и бројне друге мултифункционалне просторе. Уживај у разноврсним концертима, изложбама, представама и журкама, као и у аутентичним фестивалима хране, пића и уметнина.

Какав год да вам је план, дозволите да будете изненађени!

БЕОГРАД

КЦ ГРАД

www.kcgrad.rs

Уметнички простор У10

www.u10.rs

ДОРЋОЛ ПЛАЦ

www.dorcolplatz.rs

Културни центар МАГАЦИН

www.kcmagacin.org

ЦИГЛАНА

www.ciglana.org

НОВИ САД

СКЦНС Фабрика

www.skcms.org

Kulturni centar LAB

www.facebook.com/KulturniCentarLAB

Кафе галерија Фрида Кало

www.facebook.com/kafegalerijafridakahlo

Dom b-612

www.facebook.com/domb612

КС Свилара

<https://svilara.kulturmestance.rs/>

КС Лиман

<https://opens.kulturmestance.rs/>

НИШ

Дели

www.deli.rs

Tilda

www.tilda.rs

КРАГУЈЕВАЦ

Зграда „Чаурнице”

<https://m.facebook.com/profile.php?id=167230513989207>

[profile.php?id=167230513989207](https://m.facebook.com/profile.php?id=167230513989207)

Дом омладине

www.domomladine.com

04

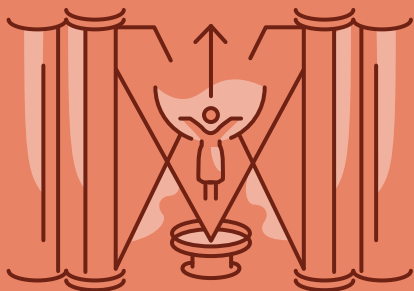

03

05

Занимљиве чињенице

01 Међу боговима

На локалитету Феликс Ромулијана код Зајечара, последњи пут је изведен ритуал апотеозе – чин уздицања римског императора међу богове. Цар Галерије био је тај последњи император уздигнут међу богове. Ако Вас пут нанесе то можете покушати и Ви, али не гарантујемо да ће успети.

03 Мокра Гора

Село у којем је прослављени редитељ Емир Кустурица, добитник две Златне палме на Филмском фестивалу у Кану, направио јединствено етно насеље „Дрвенград“ које спаја природу, аутентичну архитектуру и филмску уметност. Овде се још од 2008. одржава филмски фестивал „Кустендорф“.

05 Фрула

Фрула је традиционалан српски инструмент који се везује за пастирски начин живота. Њен звук ослобађа од стреса јер моментално оживљава слике оваца на зеленом пашњацима.

02 Европска престоница културе

Нови Сад је први град изван граница Европске уније који је добио ову престижну титулу и понео је 2022. године.

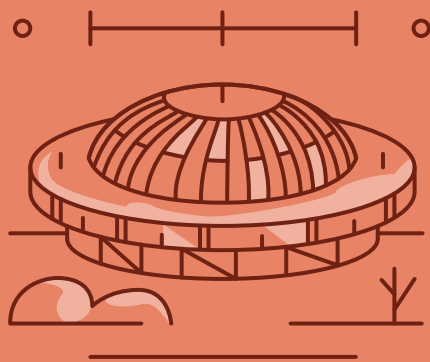
04 Лагуми Петроварадинске тврђаве

Лагуми Петроварадинске тврђаве у Новом Саду дугачки су преко 30км. Туристичке туре ће вас провести дугачким ходницима и открити многе тајне ове импозантне тврђаве и њене историје.

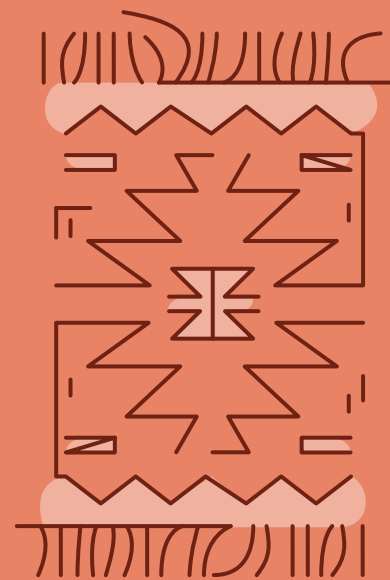
06 Београдска шака

Београдска шака била је прва мултифункционална, бионичка протеза на екстерно напајање у свету. Пионирски подухват српских инжењера у области роботике из 1963. године чува се у Музеју науке и технике.

07 Београдски сајам

Познат је по архитектури Хале број 1. Хала кружног облика је покривена куполом распона 109m, што је највећа купола на свету направљена од преднапрегнутог бетона. Завршена је 1957. године.

08 Пиротски ћилими

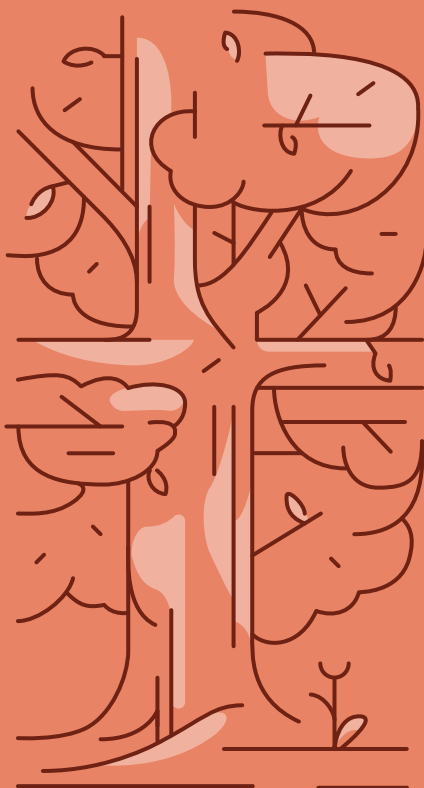
Традиционални теписи југоисточне Србије украшени су живописним орнаментима за које се верује да имају благотворан утицај на дом и власнике ћилима: симбол корњаче за дуг и срећан живот, гугутку за срећу у кући.

09 Фреска Ђелавог Исуса

У цркви Св.Петра и Павла из 13. века, код Пирота на југу Србије, налази се ова јединствена фреска коју називају и Исус Младенац. Фреска на којој је Исус приказан као млад и ћелав заузима посебно место у фреско сликарству и привлачи велику пажњу туриста.

10 Храст запис

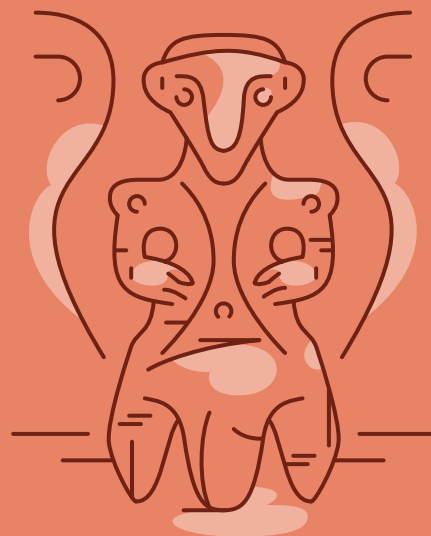
Код православних Срба „храст запис“ има значајну обичајну и религијску улогу. Поштовање храста записа као светог дрвета потиче из времена старих Словена, а Свети Сава, први архиепископ аутокефалне Српске цркве је, како би искоренио многобоштво, стара веровања заменио новим и централни храст у селу би постајао светилиште уместо цркве.

11 Илија Башичевић Босиљ

(1895-1972)

Један од најпознатијих сликара наиве ког је лондонски часопис Raw Vision сврстао међу педесет класика арт брута, односно маргиналне уметности. Његова дела су излагана са великанима попут Пикаса, Шагала, Клеа, Кандинског, Шилеа и представљају модернистичку контроверзу уметности и живота.

12 Женске фигурине из археолошког налазишта Плочник

око 5500. године п. н. е.

Фигуре винчанске културе са богатим декорисаном одећом, кратким сукњама, деколтеима, наруквицама и фантастичним фризурама дочаравају нам жељу припадница лепшег пола давнашњих времена које су, као и жене данас, желеле да буду лепе.

СРБИЈА
Доживи!

ТУРИСТИЧКА
ОРГАНИЗАЦИЈА
СРБИЈЕ

За издавача: Мр Марија Лабовић, в.д.директора
Уредник: Смиљана Новичић
Текст: Јован Јовановић
Дизајн: Метаклиника
Лектура: Исидора Секулић Кумануди
Фотографије: Фотографије: Драган Боснић, Светлана Дингарац, Александар Ђорђевић, Нина Ивановић, Наташа Илић, Бранко Јовановић, Лука Кнежевић-Стрика, Игор Марков, Владимир Мијаиловић, Данијел Милић, Александар Милутиновић, Петар Миросављевић, Едвард Молнар, Богдан Петровић, Биљана Ристивојчевић, Марко Рупена, Миленко Савовић, Душица Стојановић, Ђорђе Томић, Катарина Ћирковић, Жељко Џајић, Етнографски музеј у Београду, Народни музеј у Београду, Народни музеј Лесковац, Музеј Војводине, Музеј Југославије, Музеј Николе Тесле, Музеј науке и технике, Музеј југословенске кинотеке, Музеј града Београда, Музеј савремене уметности - Бојана Јањић, Музеј града Новог Сада, Музеј наивне и маргиналне уметности Јагодина, Музеј примењене уметности, Народни музеј Топлице, Спомен-збирка Павла Бељанског, Модерна галерија Ваљево, Галерија Милене Павловић Барили, Уметничка галерија Надежда Петровић, Галерија ликовне уметности поклон збирка Рајка Мамузића, Градска галерија Ужице, Eugster II Belgrade, Гелерија Прозор, КЦ Магацин, Галерија Бел Арт, КЦ Град, Задужбина краља Петра I Карађорђевића, Оплепац Топола, „Нови Сад 2021 - Европска престоница културе” - В.Величковић, Стална поставка слика М.Поповића и В.Б.Поповић Лозница, „НИРА“, ТОГ Суботице, Pozitiv MVP / Shutterstock, Архива ТОС-а.

Штампа: Футура, Нови Сад
Прво издање на српском језику, 2023.
Тираж: 3,000
ISBN 978-86-6005-710-7

www.srbija.travel

ИМПРЕСУМ

Издавач: Туристичка организација Србије
Чика Љубина 8, 11 000 Београд
Тел.: +381 11 6557 100
е-пошта: office@serbia.travel
www.srbija.travel

Пратите нас на друштвеним мрежама

- Turistička Organizacija Srbije
- Experience Serbia
- Experience Serbia
- Experience Serbia
- Experience Serbia

СР - Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд 338.48-6:7/8(497.11)(036) ЈОВАНОВИЋ, Јован, 1972- Културни мозаик / [текст Јован Јовановић] ; [фотографије Драган

Боснић ... [и др.]]. - 1. изд. на српском језику. - Београд : Туристичка

организација Србије, 2023 (Нови Сад : Футура). - 75 стр. : фотогр. ; 27 см.

- (Србија: доживи!) Тираж 2.000. ISBN 978-86-6005-710-7 а) Културни туризам - Србија - Водичи COBISS.SR-ID 107260681

СРБИЈА – КОВЧЕГ КУЛТУРНОГ БЛАГА!

Брошура „Културни мозаик“ води Вас на узбудљиво путовање кроз културно наслеђе Србије. Било да сте у Србији први пут или да сте већ упознати са њеним лепотама, сигурни смо да ћете открити много занимљивих локалитета и уметничких дела из разних епоха која ће заокупити Вашу пажњу.

Уз брошуру ћете доживети стварање уметности започето пре 8.000 година, које траје до данашњих дана. Ваш сензибилитет и ваша интересовања ће Вас водити до емоција и доживљаја које изазивају фигурине из праисторије, средњовековне фреске, архитектуре 20. века или нови уметнички простори.

Нека ова брошура буде Ваша инспирација за нове доживљаје.
Видимо су у Србији!

www.serbia.travel
[@serbiatourism](https://www.instagram.com/serbiatourism)
[#experienceSerbia](https://www.facebook.com/experienceSerbia)

СРБИЈА
Доживи!

ТУРИСТИЧКА
ОРГАНИЗАЦИЈА
СРБИЈЕ